

REFERAT DE APROBARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de act normativ

Ordin privind modificarea și completarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2013

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii actului normativ

<p>1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)</p>	<p>Regulamentul (UE) nr. 312/2014 al Comisiei din 26 martie 2014 de stabilire a unui cod de rețea privind echilibrarea rețelelor de transport de gaz (Regulamentul UE nr. 312/2014) „stabilește un cod de rețea care fixează norme de echilibrare a gazelor naturale, inclusiv norme de rețea cu privire la procedurile de nominalizare, tarifele de dezechilibru, procesele de reglare asociate tarifului de dezechilibru zilnic și echilibrarea operațională între rețelele operatorilor de sisteme de transport.</p> <p>Art. 6 – (6) În momentul desfășurării de acțiuni de echilibrare, operatorul de sistem de transport trebuie să țină seama de următoarele principii:</p> <p>(a) acțiunile de echilibrare sunt întreprinse pe bază nediscriminatorie;</p> <p>(b) acțiunile de echilibrare trebuie să țină cont de orice obligație a operatorilor de sisteme de transport de a exploata o rețea de transport rentabilă și eficientă.</p> <p>Art. 9 - (3) Operatorul de sistem de transport poate solicita aprobarea autorității naționale de reglementare pentru a tranzacționa în cadrul unei zone de echilibrare adiacente și a i se transporta gazul către și dinspre respectiva zonă de echilibrare ca alternativă la tranzacționarea de produse titlu și/sau de produse localizate în propria (propriile) zonă (zone) de echilibrare. În momentul în care se ia decizia de acordare a aprobării, autoritatea națională de reglementare poate examina soluții alternative pentru îmbunătățirea funcționării pieței interne. Termenii și condițiile aplicabile sunt reexamineate anual de către operatorul de sistem de transport și de către autoritatea națională de reglementare. Recurgerea la această acțiune de echilibrare nu limitează accesul la capacitatea din punctul de interconectare respectiv și nici utilizarea acestei capacități de către utilizatorii rețelei.”</p>
<p>2. Cadrul național de reglementare</p>	<p>1. În conformitate cu prevederile art. 130 alin. (1) lit a) b) și j) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, (Legea) operatorul de transport și de sistem este obligat :</p> <p>”a) să opereze sistemul de transport și să asigure echilibrul fizic rezidual al acestuia, respectiv programarea, dispecerizarea și funcționarea sistemului de transport în condiții de siguranță;</p> <p>b) să întrețină, să reabiliteze, să modernizeze și să dezvolte sistemul de transport în condiții de siguranță, de eficiență și de protecție a mediului;</p> <p>j) să dețină în depozitele subterane sau să asigure achiziția de gaze, inclusiv din import, pentru cantitățile necesare operării și asigurării echilibrului fizic al sistemului de transport, conform reglementărilor specifice aprobate de ANRE ”</p>

În lipsa ofertelor de vânzare a gazelor naturale pe piața din România și în contextul în care prețurile practicate în cadrul pieței gazelor din România sunt mai mari decât în cadrul piețelor din zonele de echilibrare adiacente (Ungaria, Bulgaria, Austria, Grecia), achiziționarea gazelor naturale necesare echilibrării fizice a sistemului de transport poate fi mai avantajoasă prin tranzacționarea în cadrul unor zone de echilibrare adiacente.

În conformitate cu prevederile art. 130 alin. (1) lit. j) din Lege, operatorul de transport și de sistem (OTS) poate achiziționa și gazele naturale necesare echilibrării fizice a sistemului de transport (ST) și din cadrul zonelor de echilibrare adiacente, în condiții de siguranță și eficiență.

Acțiunile de echilibrare operațională a ST sunt prevăzute la Art. 83² din Codul rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2013, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare „Codul rețelei”:

”Art. 83² - (1) În conformitate cu prevederile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, OTS nu poate deține gaze naturale decât pentru echilibrarea și exploatarea în condiții de siguranță a SNT.

(2) Pentru echilibrarea SNT, OTS desfășoară acțiunile de echilibrare operațională prevăzute la cap. III art. 6 alin. (3) din Regulamentul (UE) nr. 312/2014 al Comisiei din 26 martie 2014 de stabilire a unui cod de rețea privind echilibrarea rețelelor de transport de gaz.

(3) Complementar acțiunilor prevăzute la alin. (2), pentru a asigura funcționarea în condiții de siguranță a SNT, OTS trebuie să dispună de o cantitate suficientă de gaze naturale pentru echilibrarea fizică a sistemului sub formă de gaze naturale stocate în conducte și/sau sub formă de gaze naturale de echilibrare înmagazinate în depozitele subterane.

(4) Acțiunile de echilibrare ale OTS vor fi determinate numai de necesitatea obiectivă a menținerii parametrilor operativi de funcționare a SNT între limitele minime și maxime stabilite și publicate de OTS pe pagina proprie de internet în secțiunea dedicată UR, fiind independente de eventualele dezechilibre comerciale ale fiecărui UR.

(5) Acțiunile de echilibrare pot fi și preventive, în sensul că sunt întreprinse pentru a evita riscul de afectare a limitelor parametrilor operativi de funcționare a SNT, risc rezultat în urma calculelor zilnice efectuate de OTS, pe baza datelor din programele de transport preliminar și/sau din nominalizările zilnice ale UR, în vederea optimizării fluxurilor de gaze naturale în sistem.

(6) Achiziția de gaze naturale efectuată de către OTS în scopul utilizării acestora cu titlul de consum tehnologic propriu nu este considerată acțiune de echilibrare a SNT.

(7) Operațiunile întreprinse de către OTS pentru echilibrarea fizică a SNT vizează echilibrarea diferențelor apărute între cantitățile de gaze naturale livrate în SNT de către UR și cele preluate de aceștia din SNT pe parcursul unei zile gaziere sau apărute ca urmare a producerii unor evenimente neașteptate.

(8) Abrogat.

(9) Abrogat.

(10) Până la ora 12,00 a zilei gaziere D+1, OTS publică pe pagina proprie de internet, în

secțiunea dedicată UR, precum și în platforma informațională, pentru fiecare acțiune de echilibrare operațională a SNT concretizată în vânzarea sau cumpărarea unor cantități de gaze naturale de echilibrare și pentru fiecare zi gazieră pentru care este efectuată acțiunea de echilibrare, informațiile referitoare la tipul acțiunilor de echilibrare (preventivă sau nu), tipul tranzacției (vânzare sau cumpărare), cantitatea de gaze naturale tranzacționată, prețul aferent fiecărei tranzacții, prețul mediu ponderat al tranzacțiilor de vânzare efectuate de către OTS și prețul mediu ponderat al tranzacțiilor de cumpărare efectuate de către OTS pentru ziua gazieră D.”

2. Odată cu adoptarea OUG nr. 119/2022 au fost modificate prevederile art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022 – 31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei, prețul gazelor naturale vândute de producători având același preț de 150 lei/MWh, atât pentru clienții finali casnici cât și pentru producătorii de energie termică destinată populației.

Prevederile art. 12 din OUG nr. 27/2022 precizează următoarele:

”Art. 12 - (1) În perioada 1 aprilie 2022 – 31 martie 2023, producătorii de gaze naturale care desfășoară atât activități de extracție onshore și/sau offshore, indiferent de data începerii acestei activități, cât și activități de vânzare a gazelor naturale, au obligația să vândă, cu prețul de 150 lei/MWh, cantitățile necesare de gaze naturale rezultate din activitatea de producție internă curentă, către furnizorii clienților casnici pentru a asigura, în perioada 1 aprilie 2022 – 31 martie 2023, necesarul de consum al clienților casnici din producția curentă și din depozitele de înmagazinare subterană a gazelor naturale stabilit conform Anexei nr. 5.

(2) În perioada 1 septembrie 2022-31 august 2023, producătorii de gaze naturale care desfășoară atât activități de extracție onshore și/sau offshore, indiferent de data începerii acestei activități, cât și activități de vânzare a gazelor naturale au obligația să vândă, cu prețul de 150 lei/MWh, cantitățile necesare de gaze naturale rezultate din activitatea de producție internă curentă către furnizorii producătorilor de energie termică sau direct către producătorii de energie termică, după caz, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației, denumiți în continuare PET, pentru a asigura în perioada 1 noiembrie 2022-31 august 2023 necesarul de consum al acestor clienți din producția curentă și din depozitele de înmagazinare subterană a gazelor naturale stabilit conform anexei nr. 5.”

Folosirea aceluiași preț de vânzare impune uniformizarea sesiunilor de tranzacționare pe piața de echilibrare, respectiv modificarea art. 5 din Anexa nr 1⁴ la Codul rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 16/2013 cu modificările și completările ulterioare (Codul rețelei).

3. Prevederile art. 75 alin. (5) din Codul rețelei precizează modalitatea de stabilire a alocării finale în situația în care există divergențe în legătură cu volumele de gaze naturale măsurate și fără a stabili însă un termen final pentru regularizarea acestor divergențe.

	<p><i>”(5) În cazul în care există divergențe între OTS și operatorii sistemelor adiacente în ceea ce privește cantitățile de gaze naturale măsurate și/sau corecțiile constatate cu ocazia descărcărilor lunare, iar aceste divergențe nu sunt soluționate până la termenul stabilit la alin. (3), alocarea finală afișată în conformitate cu prevederile alin. (5) este egală cu alocarea inițială, iar cantitățile de gaze naturale aflate în divergență vor fi regularizate la momentul soluționării divergenței, respectiv la momentul convenirii asupra valorilor corectate.”</i></p> <p>Pentru a elimina posibilitatea prelungirii pe termen nedefinit a regularizărilor este necesar impunere unui termen limită până la care să se poată face regularizarea.</p>
<p>3. Scopul reglementării</p>	<p>1. În conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr. 312/2014, operatorul de transport poate solicita aprobarea ANRE de a tranzacționa gazele necesare echilibrării sistemului de transport în cadrul unei zone de echilibrare adiacente ca alternativă la tranzacționarea produselor titlu și/sau a produselor localizate. Având în vedere că în actuala conjunctură prețurile la care s-au încheiat tranzacțiile în cadrul punctului virtual de tranzacționare din România au fost uneori mai mari decât cele din cadrul altor zone de echilibrare prin adresa nr. 81300/14.10.2022, SNTGN TRANSGAZ SA a solicitat aprobarea pentru tranzacționare gazelor naturale destinate menținerii echilibrului fizic al sistemului de transport din cadrul piețelor aparținând unor zone de echilibrare adiacente. Aprobarea participării la tranzacționarea în cadrul altor piețe necesită modificarea prevederilor referitoare la determinarea prețului marginal prevăzute la art. 102², alineatul (1) și alineatul (2) din Codul rețelei.</p> <p>De asemenea se vor corela termenele de aplicare a acestor modificări cu cel prevăzut la art. 12 alin. (4) din OUG nr. 27/2022, respectiv 31 octombrie 2023:</p> <p><i>”(4) În funcție de evoluțiile ulterioare de pe piața gazelor naturale, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei va actualiza modul de calcul al cantităților de gaze naturale destinate consumului CC și PET pentru perioada 1 aprilie 2022 - 31 octombrie 2023, astfel cum este stabilit în anexa nr. 5.”</i></p> <p>2. Modificarea prețului de vânzare precizat la art. 12 alin. (2) de la 250 lei/MWh la 150 lei/MWh pentru gazele destinate consumului PET necesită modificarea prevederilor art. 5 din Anexa nr 1⁴ la Codul rețelei în sensul eliminării sesiuni de tranzacționare pe piața de echilibrare (PE) a gazelor naturale cu prețul de 250 lei/MWh și înlocuirea acesteia cu o sesiune pentru toate cantitățile de gaze naturale alocate în baza prevederilor art. 12 din OUG nr. 27/2022.</p> <p>Cu această modificare, în perioada de aplicare a OUG nr. 27/2022, în cadrul PE se vor tranzacționa separat cantitățile de gaze naturale destinate CC și PET ce fac obiectul OUG 27/2022 urmând ca acele cantități de gaze naturale achiziționate de pe piața concurențială să fie tranzacționate într-o sesiune separată;</p> <p>Totodată se prelungește până la data de 31 octombrie 2023 termenul până la care, în cadrul PE, se vor tranzacționa separat cantitățile de gaze naturale provenite din dezechilibre, corelat cu cel precizat la art. 12 alin. (4) din OUG nr. 27/2022:</p>

	3. Prin adresa nr. 78026/04.10.2022 SNTGN TRANSGAZ SA a solicitat completarea art. 75 alin.(5) din Codul rețelei prin stabilirea unui termen final de 3 luni pentru regularizarea volumelor de gaze naturale măsurate în caz de divergență
4. Schimbări preconizate/ măsurile propuse prin prezentul act normativ	Principalele modificări și completări propuse în cadrul proiectului de ordin au ca obiect următoarele aspecte: <ul style="list-style-type: none"> • SNTGN TRANSGAZ SA va putea achiziționa gazele necesare echilibrării sistemului în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 312/2014 participând la tranzacțiile din cadrul unor alte zone de echilibrare, în baza unei proceduri proprii nediscriminatorie care să țină cont de obligația operatorilor de sisteme de transport de a exploata o rețea de transport rentabilă și eficientă; • În perioada de aplicare a OUG nr. 27/2022, în cadrul PE se vor tranzacționa separat cantitățile de gaze naturale destinate CC și PET ce fac obiectul OUG 27/2022 urmând ca acele cantități de gaze naturale achiziționate de pe piața concurențială să fie tranzacționate într-o sesiune separată; • În cadrul procedurii de alocare, termenul maxim până la care se pot regularizat divergențele pe marginea valorilor măsurate/corectate va fi de maxim 3 luni de la declanșarea divergenței.

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei b) impactul asupra operatorilor economici c) impactul asupra consumatorilor/clientilor finali (variații de preț sau altele asemenea)	1. Achiziționarea gazelor naturale din cadrul altor zone de echilibrare, la un preț mai mic decât cel din cadrul PVT operat de SNTGN TRANSGAZ SA, va conduce la tarife de dezechilibre mai mici. Aprobarea tranzacționării și în cadrul altor piețe constituie o alternativă la achiziționarea gazelor în cadrul PVT din România în situația unei lichidități scăzute
2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul
3. Impact asupra mediului de afaceri	Nu este cazul
4. Implicații sociale	Nu este cazul
5. Impact asupra	Nu este cazul

mediului	
6. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 4-a – Mențiuni privind impactul financiar preconizat asupra patrimoniului ANRE – Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a – Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de act normativ modifică și completează Ordinul ANRE nr. 16/2013.
3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a – Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale de specialitate și operatori economici din domeniu	Proiectul de ordin, însoțit de nota de prezentare a deschiderii procesului de consultare publică, este supus consultării publice, ca document de discuție prin postarea sa pe site-ul ANRE în perioada 15.11.2022-14.12.2022.
2. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități	Nu este cazul
3. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Nu este cazul
4. Alte informații	

Secțiunea a 7-a - Transparență decizională și consultare publică

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de	Proiectul de ordin se publică pe pagina de internet a ANRE în perioada 15.11.2022-14.12.2022.
---	--

act normativ	
2. Situația observațiilor, recomandărilor și propunerilor primite, motivarea acceptării/neacceptării acestora	

Secțiunea a 8-a - Măsuri de implementare – Nu este cazul

Secțiunea a 9-a – Tabel de informare a direcțiilor din cadrul ANRE cu privire la proiectul de act

Direcția	Data	Modalitatea (email către..., adresa nr.....)
DGAS, SL		e-mail către: dna. Gabriela Fruhn și dna Carmen Cociș